

Lex bez țez

Wolters Kluwer
Polska

apteczka prawna

ODDZIAŁ ŚLĄSKI

**książka pod patronatem
I Prezes Sądu Najwyższego
prof. dr hab. Małgorzaty Gersdorf**

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Lex bez uez

Masz naście lat. Za chwilę magiczna osiemnastka! Nie ma dla Ciebie rzeczy niemożliwych, świat otwiera przed Tobą swoje nieograniczone możliwości, życie jest piękne i chcesz z niego wzięć jak najwięcej... Cieszysz się, że nareszcie dorosłość, że nie musisz pytać nikogo o zgodę, że teraz możesz wszystko...

To prawda, ale dorosłość to także, a może przede wszystkim, odpowiedzialność za swoje czyny i zaniechania. Granicą Twojej wolności jest wolność drugiego człowieka oraz nakazy i zakazy zarówno prawa moralnego, jak i powszechnie stanowionego. Moralną odpowiedzialność ponosisz przed własnym sumieniem i nikt inny poza Tobą samym Cię nie osądzi. A nawet jeśli, to ani za to nie zapłacisz, ani nie poniesiesz kary. Ale prawo stanowione warto znać, właściwie nawet trzeba, bo niezajomość prawa szkodzi (*ignorantia iuris nocet*). Nie można zastępować się niezajomością zasad czy przepisów prawa.

Ta książka – nasza **apteczka** – to wsparcie dla Ciebie przy wchodzeniu w dorosłość, przy stawaniu się człowiekiem dojrzałym, mądrym, odpowiedzialnym za siebie i innych.

Znajdziesz tu trochę profilaktyki (jak szybciej i sprawniej przebrnąć przez formalności), kilka szczepionek (na wypadek, gdyby coś szalonego przyszło Ci do głowy), no i recepty, gdy już wpadłeś w kłopoty... Zawsze lepiej wiedzieć więcej!

Pamiętaj, wiedza to potęgi klucz! (A gdy zbierzesz dużo kluczy, to zostaniesz... woźnym lub klucznikiem ;-P).

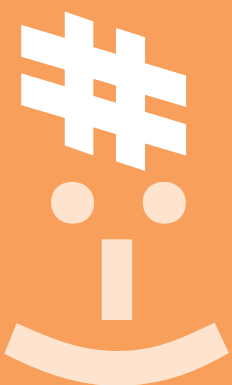
Apteczka powstała z inicjatywy i pod kierownictwem Śląskiego Oddziału Stowarzyszenia Sędziów Polskich IUSTITIA, który od kilku lat realizuje Projekt Edukacyjny skierowany do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Obecnie Projekt ten prowadzą także inne Oddziały Stowarzyszenia: Warszawski, Wielkopolski i Wrocławski. Książka jest wynikiem współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, Oddziałem Śląskim Krajowej Izby Doradców Podatkowych, Polską Izbą Ubezpieczeń, Krajową Radą Notarialną, Krajową Radą Komorniczą, zaprzyjaźnionymi sędziami oraz Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach.

W tym miejscu bardzo dziękujemy za pomoc merytoryczną w tworzeniu **apteczki**: sędziom (Wojciechowi Buchajczukowi, Jarosławowi Gwizdakowi, Bartłomiejowi Przymusińskiemu, Małgorzacie Stanek, Ewie Stępień), pracownikom naukowym i doktorantom (Malwinie Barteli, Kindze Czyżyckiej, Grzegorzowi Frączkowi, Katarzynie Grotkowskiej, Bartoszowi Kubiście, Karinie Kunc-Urbańczyk, Urszuli Torbus, Robertowi Netczukowi, Małgorzacie Pohl, Anicie Strzebińczyk, Tomaszowi Zawiślakowi), studentom i byłym studentom (Patrykowi Kępie, Urszuli Klisiewicz, Anastazji Miechur, Annie Szymkowiak, Dobrostawie Tomzik). **Apteczka** nie byłaby taka fajna bez jej oprawy graficznej, którą zawdzięczamy artystom z ASP: Markowi Markiewiczowi, Zofii Oslislo i Natalii Pietruszewskiej. Dziękujemy też naszym konsultantom, czyli Wam, młodzi ludzie. Teraz już wiemy, że książki o prawie łatwiej się pisze dla prawników, znaaaacznie trudniej dla Was. Mamy jednak nadzieję, że formuła **apteczki**, którą macie przed sobą, będzie dla Was przyjazna i pozwoli w sposób łatwy i przyjemny poznać tajniki prawa. Wszelkie uwagi są mile widziane, więc piszcie śmiało. Jesteśmy tu: iustitiakontakt@gmail.com, a także na FB: www.facebook.com/apteczkaprawna.

prof. UŚ dr hab. **Krystian Markiewicz**
Prezes Oddziału Śląskiego SSP IUSTITIA

Marta Szczocarz-Krysiak
Wiceprezes Oddziału Śląskiego SSP IUSTITIA
(redaktorzy)

Katowice, styczeń/luty 2017 r.

**#Zawsze
i wszędzie**

ZAWSZE

I WSZĘDZIE

**– Twoje miejsce
w świecie prawa**

B-)

W tym dziale znajdziesz informacje na temat tego:

- kto może mieć prawa i obowiązki,
- kto, kiedy i jak może sam je nabyć,
- kim jest notariusz i kiedy trzeba, a kiedy warto skorzystać z jego pomocy,
- czym jest pełnomocnictwo.

Każdy z nas ma swoje **prawa i obowiązki**. Skoro je mamy, to – jak mawiają prawnicy – mamy **zdolność prawną**. I właśnie dlatego możemy być właścicielami rzeczy, spadkobiercami itp. Jest tak, że jesteśmy nosicielami tych praw i obowiązków od urodzenia do śmierci (końca świata), ale już nie o jeden dzień dłużej. Dobra i zła wiadomość zarazem: nikt nie może Cię tej zdolności pozbawić.

To, że mamy prawa i obowiązki, nie oznacza jeszcze, iż zawsze możemy samodzielnie te prawa nabywać (np. kupić laptopa) lub zaciągać obowiązki (gdy kupisz laptopa – masz obowiązek za niego zapłacić). Podobnie będzie z zawarciem umowy o pracę, najmem mieszkania itp. By móc to robić samodzielnie, musisz mieć **zdolność do czynności prawnych** (czyli do podejmowania działań wywołujących skutki prawne, jak zawarcie umowy), a nabywasz ją, co do zasady, z chwilą uzyskania pełnoletności, czyli z dniem osiemnastki (chodzi o ukończenie 18. roku życia – wcześniejsza impreza tego nie zmieni).

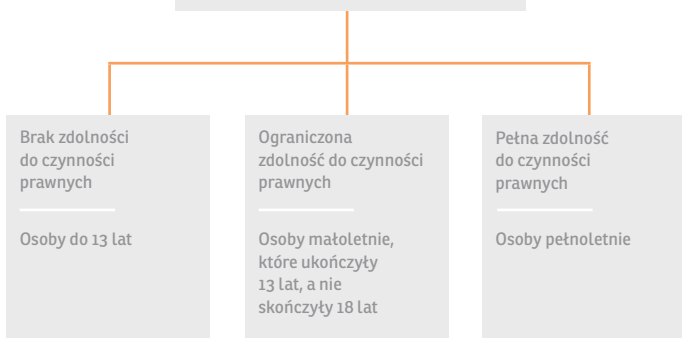
CIEKAWOSTKA

Kobieta, która ukończyła 16 lat i za zezwoleniem sądu rodzinnego zawarła małżeństwo, staje się pełnoletnia – uzyskuje więc pełną zdolność do czynności prawnych i nie traci jej, nawet jeśli jeszcze przed osiemnastką się rozwiedzie.

Jest zasada – są **wyjątki**, bo przecież, nie mając 18 lat, kupowałeś słodycze, gazetę, a nawet buty. Jak to działa, przedstawia poniższy schemat.

Zakres zdolności do czynności prawnych

To teraz, jak to działa?

- I. Osoba poniżej 13. roku życia **nie ma zdolności do czynności prawnych**, ale może zawierać umowy dotyczące drobnych i bieżących spraw życia codziennego. Jeśli dokona ona innej czynności prawnej (np. kupi komputer, pożyczy od kogoś pieniądze), wówczas czynność ta będzie **nieważna**.

PRZYKŁAD

Umowy dotyczące drobnych i bieżących spraw życia codziennego to np. kupno gazety, butki, coli, biletu do kina lub autobusowego.

- II. Osoby między 13. a 18. rokiem życia **mają ograniczoną zdolność** do czynności prawnych, co oznacza, że pewnych czynności mogą dokonywać samodzielnie, do innych zaś potrzebują zgody przedstawiciela ustawowego.

WAŻNE POJĘCIA

Przedstawiciel ustawowy to osoba, która może dokonywać czynności prawnych w czyimś imieniu. Każdy, kto nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych, musi mieć przedstawiciela ustawowego. Przedstawicielem ustawowym osób niepełnoletnich są z reguły rodzice; jeśli ich nie ma lub nie mogą tej funkcji pełnić – wówczas będzie nim wyznaczony przez sąd opiekun.

Mamy zatem **dwie grupy** czynności:

a) takie, których możesz dokonywać samodzielnie:

- wszelkie umowy dotyczące drobnych i bieżących spraw życia codziennego,
- dysponowanie rzeczami, które rodzice lub opiekunowie oddali Ci do swobodnego użytku (np. zabawki, książki – możesz je komuś podarować lub sprzedać),
- nawiązanie stosunku pracy [*patrz dział: „Jak zdobywać pieniądze”*] i rozporządzanie swoim zarobkiem;

b) wymagające zgody przedstawiciela ustawowego – czyli wszystkie inne niż wymienione w punkcie a. Gdy dokonasz takiej czynności bez zgody przedstawiciela ustawowego (np. pożyczysz od kogoś znaczną sumę pieniędzy, kupisz samochód), będzie ona **nieważna**, chyba że zostanie potwierdzona przez Twojego przedstawiciela ustawowego lub przez Ciebie po uzyskaniu pełnoletności.

III. Osoby pełnoletnie – po ukończeniu 18 lat – **mają pełną zdolność do czynności prawnych**, mogą więc samodzielnie dokonywać wszelkich czynności prawnych.

Osoby fizyczne, czyli ludzie oraz **osoby prawne**, np. spółki akcyjne, spółdzielnie, nabywają prawa i obowiązki przez swoje działania – **czynności prawne** (np. zawierając umowy). Dla dokonania czynności prawnej potrzebna jest przede wszystkim **wola**, którą komunikujemy innym (wyrażamy), składając **oświadczenie woli**. Gdy dwie osoby chcą zawrzeć umowę, ich oświadczenia woli muszą być **zgodne**, np. przy sprzedaży samochodu sprzedawca wyraża wolę sprzedania samochodu za określoną cenę konkretnej osobie, natomiast kupujący wyraża wolę zapłaty sprzedającemu określonej ceny za konkretny samochód. Jeśli więc sprzedawca i kupujący nie dogadają się co do ceny, do zawarcia umowy nie dojdzie.

Oświadczenie woli nie zawsze musi być wyrażone na piśmie. Zasadą jest, że wolę można wyrazić w sposób dowolny poprzez każde zachowanie, które wyraża ją w sposób dostateczny. Tak najczęściej zawieramy umowy w drobnych sprawach. Możesz więc kupić gazetę bez słów: bierzesz ją ze stojaka przy kiosku i podajesz sprzedawcy pieniądze.

- Czy ustne porozumienie może oznaczać zawarcie umowy?
- Czym jest władza rodzicielska i jak daleko sięga?
- Co zrobić, jeśli jesteś świadkiem przemocy w rodzinie?
- Jak rozpocząć własną działalność gospodarczą?
- Czy komentarz pod zdjęciem na Facebooku jest chroniony prawem autorskim?
- Czy można ukraść komuś pomysł?
- Czy zabawa na imprezie ma jakieś granice?
- Czy Policji zawsze trzeba otwierać drzwi?
- Czy można ubezpieczyć smukłość nóg, sprawność palców albo poczucie humoru?

apteczka prawna. Lex bez tuz to pełen przykładów z życia wziętych poradnik, który uczy i przestrzega przed wieloma zagrożeniami czyhającymi współcześnie na młodych ludzi. Na ponad dwustu stronach **sędziowie ze Śląskiego Oddziału Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”** uczulają nastolatków: jak zgodnie z prawem ściągać muzykę z internetu, jak postępować ze swoimi zdjęciami na portalu społecznościowym czy dostać zaległe alimenty od rodzica.

Napisana przystępnym językiem, wydana w atrakcyjnej, nowoczesnej formie **apteczka** porusza zagadnienia z wielu dziedzin prawa, w tym szeroko pojętego prawa cywilnego, karnego i podatkowego. Ma służyć na co dzień, bo prawo wkrada się do każdej dziedziny naszego życia, szczególnie jednak ma być pierwszą pomocą, gdy pojawiają się kłopoty. Książka zapełnia lukę w programach nauczania dzieci i młodzieży w zakresie edukacji prawnej, ale z powodzeniem może się przydać także dorosłym.

zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01

zamowienia@wolterskluwer.pl

www.profinfo.pl

cena 29,90 zł (w tym 5% VAT)

ISBN 978-83-8107-439-1

